

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/21/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715211616
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715211616.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a Mgr. Kataríny Katkovej vo veci starostlivosti o maloleté deti T. N., nar. XX. XX. XXXX, T. N., nar. XX. XX. XXXX, N. N., nar. XX. XX. XXXX, všetky bytom u matky, všetky zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov matky H. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XX, XXX XX N., zastúpenej advokátkou Mgr. Katarínou Milanskou, so sídlom Advokátskej kancelárie J. Kozáčeka 146/13, 960 01 Zvolen a otca T. N., nar. XX. Y. XXXX, trvale bytom N. XX, XXX XX N., prechodne bytom R. XXX, XXX XX R., zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou H. N., nar. XX. apríla XXXX, bytom R. č. XXX, XXX XX R., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté deti o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14P/18/2015-83 z 15. októbra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom vyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného tak, že otcovi uložil počnúc dňom právoplatnosti rozsudku povinnosť prispievať na výživu maloletej T. zvýšeným výživným zo sumy 40,- Eur mesačne na sumu 55,- Eur mesačne, na výživu maloletého T. zvýšeným výživným zo sumy 40,- Eur mesačne na sumu 55,- Eur mesačne a na výživu maloletej N. zvýšeným výživným zo sumy 30,- Eur mesačne na sumu 50,- Eur mesačne k rukám matky maloletých detí H. G.. Konanie čiastočne zastavil pre späťvzatie návrhu matkou a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Vyslovil, že svojím rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/426/2010-83 zo 06. 06. 2011 v časti o výške výživného.

Skutkový stav, z ktorého súd vychádzal, zistil okresný súd z výsluchu účastníkov a správ o aktuálnych príjmoch rodičov. Maloleté deti podľa zistenia okresného súdu pochádzajú zo vzťahu matky a otca, ktorí nikdy neboli manželmi. Práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom boli naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 06. 06. 2011 č. k. 5P/426/2010-83, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. 06. 2011, ktorým boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi určená vyživovacia povinnosť vo výške 40,- Eur na maloletú T., vo výške 40,- Eur na maloletého T. a sumou 30,- Eur na maloletú N.. Maloleté deti žijú v spoločnej domácnosti s matkou a jej druhom R. T., ktorý je nezamestnaný, čiastočný invalidný dôchodca. Matka taktiež nie je zamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 104,70 Eur. Maloleté deti navštevujú Základnú školu v L.. Otec detí žije v manželstve s H. N., z ktorého pochádza maloletý Y. N., nar. XX. XX. XXXX. Spoločne s otcom a jeho manželkou žijú aj dve deti z predchádzajúceho vzťahu manželky otca L. Y., nar. A.U. XXXX a Y. Y., nar. XX. XX. XXXX. Otec je zamestnaný v spoločnosti W. s. r. o., so sídlom Zvolen s priemerným mesačným netto zárobkom 326,78 Eur. V zmysle § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) súd skúmal, akým spôsobom sa zmenili pomery od posledného rozhodnutia o výživnom pre maloleté deti a či táto zmena pomerov je tak podstatná, že odôvodňuje zmenu rozhodnutia

o výživnom. Vykonaným dokazovaním dospel okresný súd k názoru, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného pre maloleté deti zo strany otca. Dve staršie deti T. a T. už boli žiakmi základnej školy aj v čase posledného rozhodnutia, avšak na prvom stupni a maloletá N. ešte do školy nechodila. V súčasnosti obidve staršie deti navštevujú druhý stupeň základnej školy a maloletá N. nastúpila do prvého ročníka základnej školy. Zmena na strane matky je v poklese jej príjmu, keď v čase posledného rozhodnutia bola na rodičovskej dovolenke s rodičovským príspevkom 164,22 Eur mesačne a v súčasnosti je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie a súčasne poberateľka dávky v hmotnej núdzi 104,70 Eur mesačne. Otec sa od posledného rozhodnutia súdu o výživnom zamestnal na trvalý pracovný pomer a jeho príjem sa zvýšil o 76,70 Eur mesačne. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému Y. N., nar. XX. XX. XXXX, narodenému zo súčasného manželstva otca, ale celkové jeho majetkové pomery sú výrazne lepšie než na strane matky. Rodinný dom, v ktorom súčasnosti otec žije, je v jeho výlučnom vlastníctve a je aj majiteľom dvoch motorových vozidiel. Súd nezistil, že by otec okrem výživného poskytoval deťom, o ktorých súd koná, iné plnenia. Deti navštevujú domácnosť otca iba sporadicky. Ani takto zvýšené výživné podľa názoru okresného súdu nezodpovedá potrebám maloletých detí N., zodpovedá iba preukázaným zárobkovým schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Súd zdôraznil, že určené výživné je iba o niečo vyššie, než zákonom stanovená minimálna výška výživného. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec detí. Rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa jeho názoru vychádza z nesprávne a neúplne zisteného skutkového stavu veci, v dôsledku čoho okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Nesprávne skutkové zistenia súdu sa majú týkať výšky výdavkov na maloleté deti, ktoré preukazovala matka pokladničnými blokmi o nákupoch oblečenia a stravy. Matkou deklarované výdavky nezodpovedajú realite. Maloleté deti popreli nákupy matky v uvedených hodnotách. Matka nezdokladovala ani príjem svojho druhu R. T., ktorý aj keď nemá vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, žije v jednej domácnosti s matkou, preto je povinný podieľať sa na nákladoch súvisiacich s bývaním. Na strane otca mal súd zohľadniť podstatnú zmenu pomerov, že uzavrel nové manželstvo a narodil sa mu syn Y. N. dňa XX. XX. XXXX. Tvrdil, že matka nezabezpečuje riadne starostlivosť o maloleté deti, o čom svedčia aj udalosti zo 16. októbra 2015, kde matka fyzicky napadla maloletú T. a maloletého T.. Preto otec požiadal súd o vydanie predbežného opatrenia na zmenu výchovného prostredia. Do svojej osobnej starostlivosti žiadal zveriť len maloletú T. z dôvodu, že sa maloletý T. rozhodol žiť s matkou. Matka nevhodne vyživuje platby výživného zo strany otca, pretože v nadmernej miere konzumuje alkoholické nápoje, v dôsledku ktorých je agresívna. Žiadal zrušiť rozsudok okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Matka detí vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Potvrdila, že medzi ňou a maloletou T. došlo k vyhroteniu vzťahov, čo odôvodňovala tým, že sama zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti z limitovaných finančných prostriedkov na hranici chudoby a otec nejaví záujem riešiť kritickú situáciu svojich detí. Matku ani deti nepodporuje materiálne ani morálne. Zhoršenie vzťahov medzi matkou a dcérou T. je zrejším dôsledkom reakcie otca na matkin návrh na zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti. Návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia o zverení maloletej T. do jeho osobnej starostlivosti bol zamietnutý prvostupňovým súdom. Záujem otca o zverenie maloletej T. do jeho osobnej starostlivosti bol podľa názoru matky motivovaný tým, že maloletá T. vzhľadom na svoj vek by mohla byť nápomocná pri výchove jeho dvoch ďalších maloletých detí pochádzajúcich zo súčasného manželstva.

Skutkový stav podľa názoru kolízneho opatrovníka maloletých detí bol objasnený v dostatočnom rozsahu. Prvostupňový súd prihliadol na skutočnosť, že otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k manželke a maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva. Okresný súd určil výživné v takom rozsahu, aké dovoľovali majetkové pomery otca. Udalosť, ktorú uvádza v odvolaní otec zo 16. 10. 2015 kolízny opatrovník v spolupráci s OO PZ Krupina šetrí. Návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia pod sp. zn. 11P/23/2015 u Okresného súdu Zvolen vyhovené nebolo.

Krajský súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Rozsah rodičovských práv a povinností rámcovo vymedzuje Zákon o rodine v § 28 tak, že súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu

a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa jeho majetku. Zákon o rodine zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia a pri ich výkone sú povinný chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Uvedené ustanovenie Zákona o rodine je potrebné vykladať si tak, že každý rodič maloletého dieťaťa bez ohľadu na to, či žije s dieťaťom v jednej domácnosti alebo nie, sa musí sústavne a dôsledne starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin a povinnosti niektorého z rodiča vo vzťahu k maloletým deťom nezanikajú len z toho dôvodu, že opustí spoločnú domácnosť a uzavrie nové manželstvo. Vo vzťahu ku konkrétnej prejednávanej veci to neznamená, že keď sú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky rozhodnutím súdu a otcovi určená vyživovacia povinnosť, že by sa povinnosti otca obmedzili len na platenie výživného vo výške určenej súdom.

Okresný súd pri prejednávaní veci postupoval v súlade so zákonom. Zistil, kedy a akým spôsobom naposledy rozhodol súd o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom a aké zmeny na strane oprávnených osôb a povinnej osoby od posledného rozhodnutia nastali, pretože Zákon o rodine v § 78 ods. 1 umožňuje zmeniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom len v tom prípade, ak sa menia pomery. Za zmenu pomerov zo zákona sa považuje už aj vývoj životných nákladov.

Skutkový stav popísaný okresným súdom zodpovedá výsledkom dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa. Skutkový stav ustálil okresný súd v správnom a dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného.

Odvolačný súd vzhľadom na tvrdenie otca o podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia o zverenie maloletej T. do jeho osobnej starostlivosti a údaj poskytnutý kolíznym opatrovníkom detí, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia Okresný súd Zvolen pod sp. zn. 11P/23/2015 zamietol zisťoval, čo viedlo otca k podaniu takéhoto návrhu a ako o ňom rozhodol súd. Zo spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoP/1/2016 odvolací súd zistil, že otec maloletých detí sa v riadnom konaní nedomáha zverenia maloletej T. alebo ktoréhokoľvek iného dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti, z ktorého by sa dalo usúdiť o jeho vážnom záujme osobne sa starať o maloleté deti a zabezpečovať ich potreby lepšie než matka, o ktorej tvrdí, že má v starostlivosti o deti medzery. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu nepreukázaných skutočností osvedčujúcich záujem maloletého dieťaťa na zmene výchovného prostredia. Na základe obsahu súdneho spisu, správy kolízneho opatrovníka, rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci 14CoP/1/2016 je možné konštatovať, že výhrada otca voči zistenému skutkovému stavu prvostupňovým súdom v prejednávanej veci nebola dôvodne vznesená. Kolízny opatrovník, ktorý sleduje rodinu označil skutkový záver okresného súdu o pomeroch v rodine, príjmoch a majetkovej situácii rodičov za správny.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Je nepochopiteľné odvolanie otca, ktorý namieta proti rozhodnutiu okresného súdu a uloženej povinnosti platiť výživné na maloleté deti vo výške 55,- + 55,- + 50,- Eur mesačne, keď na pojednávaní dňa 15. 10. 2015 sám uznal, že dôvody na zvýšenie výživného existujú a súhlasil so zvýšením výživného na 50,- Eur mesačne na dve staršie deti a na 40,- Eur na maloletú N. a okresný súd určil súhrnne iba o 20,- Eur vyššie výživné. Suma výživného rozporovaná otcom je 4x nižšia, než ktorú vynakladá otec mesačne na dochádzku do zamestnania motorovým vozidlom. Pritom nepreukázal, že je nevyhnutné, aby do zamestnania dochádzal osobným motorovým vozidlom a nemôže využiť prostriedky hromadnej dopravy.

Za nesprávne zistený skutkový stav nie je možné považovať, že si súd nevyžiadal potvrdenie o výške invalidného dôchodku druhu matky R. T., keď matkou uvedený údaj o výške dôchodku jej druhu nebol v priebehu prvostupňového konania rozporovaný. Odvolací súd súhlasí s názorom otca, že pokiaľ býva matka s R. T. v spoločnej domácnosti, každý z nich sa musí podieľať na úhrade nákladov spojených s bývaním, čo ale neznamená, že v akomkoľvek rozsahu by mohol otec svoju vyživovaciu povinnosť presunúť na druhu matky. Druh matky sa podieľa na starostlivosti o maloleté deti T., T. a N. už len tým, že im poskytuje bývanie vo svojom rodinnom dome. Spoločná domácnosť matky s R. T. by mohla mať vplyv len na posudzovanie jej schopností a možností poskytovať výživné maloletým deťom. Úrad

práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen potvrdil, že matke vypláca dávky v hmotnej núdzi vo výške 104,70 Eur mesačne a zohľadňuje pritom akékoľvek príjmy na strane matky, teda aj výživné, ktoré je určené na deti a tiež vyplácaný aktivačný príspevok za drobné práce v obci. Príjem matky nie je postačujúci na krytie potrieb troch maloletých detí. Nesporne uplynutím doby skoro 5 rokov od poslednej úpravy výživného došlo k zvýšeniu nákladov na výživu maloletých detí a ich osobnostný vývoj, keďže dve staršie deti sa stali žiakmi druhého stupňa základnej školy a maloletá N. nastúpila do základnej školy. Zmena pomerov sa musí odzrkadľovať aj v zmene vyživovacej povinnosti otca ako povinného rodiča. Okresný súd správne okrem vykázaného mesačného príjmu od zamestnávateľa pri určení vyživovacej povinnosti otca prihliadol na jeho celkové majetkové pomery, ktoré nasvedčujú tomu, že sú výrazne lepšie ako na strane matky. Ak si otec dokázal kúpiť rodinný dom s pozemkami, dve motorové vozidlá a podieľa sa na výchove detí svojej manželky pochádzajúce z jej predchádzajúceho vzťahu, musí umožniť aj svojim deťom splodeným s matkou H. G., aby sa na jeho súčasnej životnej úrovni podieľali, prípadne vo veku 38 rokov, keď nemá žiadne zdravotné problémy nájsť si také zamestnanie, ktoré mu umožní plniť si zákonnú vyživovaciu povinnosť vo vzťahu ku všetkým svojim deťom tak, aby netrpeli núdzou.

Odvolanie otca vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné v celom rozsahu, preto rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.